

Sygn.akt III AUa 915/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 listopada 2017 r. w B.

sprawy z odwołania J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji J. J. oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 czerwca 2016 r. sygn. akt III U 16/16

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 17 grudnia 2015 r. w ten sposób, że przywraca J. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2018 r.,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

III. oddala apelację organu rentowego,

IV. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz J. J. 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka

III AUa 915/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.12.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przyznał J. J. rentę szkoleniową na okres od 1.12.2015 r. do 31.05.2016 r.

Odwołanie od tej decyzji złożył J. J., domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 24 VI 2016 r. oddalił odwołanie. Sąd ten dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu ortopedii, neurologii, chorób wewnętrznych, medycyny pracy oraz psychologii, którzy po przeprowadzeniu badania i na podstawie dokumentacji lekarskiej rozpoznali u J. J. schorzenia wymienione na k. 12 akt i uznali, że powodują one niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie od 1.12.2015 r. do 21.12.2016 r. i stanowią podstawę do przekwalifikowania zawodowego wnioskodawcy. Sąd I-ej instancji podzielił opinie biegłych, gdyż są jasne i logiczne, a nadto zostały sporządzone przez lekarzy odpowiednich specjalności. Nadto, zdaniem Sądu subiektywne odczucie odwołującego się, kwestionujące opinie biegłych co do możliwości przekwalifikowania zawodowego, nie może mieć znaczenia w sprawie. Sąd musi bowiem kierować się ustaleniami biegłych lekarzy sądowych, którzy posiadają w tym zakresie specjalistyczną wiedzę.

Sąd Okręgowy podkreślił, że nie mógł też oprzeć wyroku o treść zawiadomienia wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy w S. o braku możliwości przekwalifikowania zawodowego odwołującego się, bowiem to ustalenia biegłych lekarzy mają w sprawie decydujące znaczenie. W ocenie Sądu Okręgowego przekwalifikowanie zawodowe odwołującego w dużej mierze zależy od niego samego.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli: ubezpieczony oraz organ rentowy.

Organ rentowy zaskarżył wyrok oddalający odwołanie od decyzji w części, której odwołującemu przyznano prawo do renty szkoleniowej na okres od 20.04.2016 r. do 31.05.2016 r. i domagał się zmiany orzeczenia oraz wydanej przez siebie decyzji, poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do renty szkoleniowej od 1.12.2015 r. do 19.04.2016 r., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Suwałkach.

Organ rentowy zarzucał orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 316 § 1 kpc i art. 233 § 1 kpc poprzez nieuwzględnienie zmiany okoliczności faktycznych sprawy zaistniałych przed zamknięciem rozprawy, a mianowicie faktu stwierdzenia przez uprawniony organ braku możliwości przekwalifikowania odwołującego się. Sąd nie wziął bowiem pod uwagę, iż do organu rentowego wpłynęła w dniu 20.04.2016 r. informacja z Powiatowego Urzędu Pracy w S. o braku możliwości przekwalifikowania J. J. do innego zawodu,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 60 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 102 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 119 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, poprzez ich niezasadne niezastosowanie, wskutek czego odwołujący się uzyskał prawo do renty szkoleniowej za okres, w którym nie spełniał warunków do uzyskania prawa od tego świadczenia,
3. błędne ustalenia faktyczne, iż celowe jest przekwalifikowanie odwołującego się, mimo tego, że z zawiadomienia Powiatowego Urzędu Pracy w S. z dnia 12.04.2016 r. wynika brak możliwości przekwalifikowania zawodowego J. J..

Ubezpieczony w swojej apelacji zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu:

1. błędne ustalenia faktyczne, które miały wpływ na treść wyroku, polegające na stwierdzeniu, że J. J. jest zdolny do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym,
2. naruszenie przepisów – art. 60 i 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną wykładnię i uznanie, że wnioskodawca odzyska zdolność do pracy po przekwalifikowaniu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany wyroku i przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Apelacja J. J. zasługuje na uwzględnienie, natomiast apelacja organu rentowego jest niezasadna.

Na wstępie należy przytoczyć stan faktyczny niniejszej sprawy, czego zaniechał Sąd I-ej instancji w pisemnych motywach rozstrzygnięcia.

Odwołujący otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 11.03.2000 r. do 30.11.2015 r. (za wyjątkiem okresu od 1.06.2010 r. do 31.08.2010, na który została mu przyznana renta szkoleniowa).

W dniu 7.10.2015 r. J. J. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres po 30.11.2015 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 17.12.2015 r. organ rentowy przyznał odwołującemu prawo do renty szkoleniowej na okres od 1.12.2015 r. do 31.05.2016 r. po uprzednim ustaleniu, że w przypadku J. J. celowe jest przekwalifikowanie zawodowe ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie.

Poza sporem jest, że pismem z dnia 20.04.2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w S. zawiadomił organ rentowy o braku możliwości przekwalifikowania J. J.. W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, że wnioskodawca nie może wykonywać prac wymagających sprawności obu rąk, w tym prac precyzyjnych, typowo manualnych. Nie może też świadczyć pracy fizycznej wymagającej dźwigania ciężarów, pchania, ciągnięcia. Rokowania odnośnie poprawy funkcjonowania lewej dłoni są niepomysłne. J. J., będąc osobą niepełnosprawną mógłby wykonywać proste czynności w warunkach pracy chronionej na specjalnie przystosowanym stanowisku, a także lekkie prace w zawodach: dozorca, parkingowy, bileter, szatniarz. Uwzględniając wymienione przeciwwskazania lekarskie, poziom wykształcenia, dotychczasowe doświadczenie zawodowe oraz aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy, w ocenie Powiatowego Urzędu Pracy – nie ma możliwości doboru odpowiedniego szkolenia, jakie J. J. mógłby ukończyć w celu przekwalifikowania zawodowego.

Zgodnie z art. 57 ust 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS – Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił m.in. warunek niezdolności do pracy.

Art. 12 tejże ustawy stanowi, że – Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (art. 12 ust. 1). Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei art. 60 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi, iż osobie spełniającej warunki określone w art. 57 w stosunku do której orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego za względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, przysługuje renta szkoleniowa przez okres 6 miesięcy z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i zasięgnął dodatkowej opinii biegłych z zakresu medycyny pracy i psychologii, a następnie biegłych: ortopedy, neurologa i rehabilitacji medycznej celem ustosunkowania się do treści zawiadomienia z Powiatowego Urzędu Pracy w S., z którego wynika, że nie ma możliwości przekwalifikowania zawodowego odwołującego. Biegli podzielili stanowisko Powiatowego Urzędu Pracy w S. również uznając, że J. J. jako osoba niepełnosprawna mógłby wykonywać proste czynności w warunkach pracy chronionej na specjalnie przystosowanym stanowisku z uwzględnieniem przeciwwskazań do prac wymagających sprawności obu rąk, w tym prac typowo manualnych, precyzyjnych. Ponadto ubezpieczony nie może wykonywać prac fizycznych wymagających dźwigania ciężarów, pchania, ciągnięcia. Rokowania odnośnie poprawy funkcjonowania lewej dłoni są niepomysłne. Również biegli z zakresu neurologii, ortopedii i rehabilitacji medycznej zajęli takie same stanowisko uznając częściową niezdolność do pracy odwołującego na okres od 1.12.2015 r. do 31.12.2018 r. Zdaniem Sądu II-ej instancji wnioski biegłych zawarte w opiniach uzupełniających są rzetelne, fachowe i zasługują na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe ustalenia należy stwierdzić, że w sytuacji, gdy ubezpieczony będący osobą częściowo niezdolną do pracy, nie może ze względu na przeciwwskazania zdrowotne zostać przekwalifikowany do pracy w innym zawodzie, organ rentowy powinien podjąć w miejsce renty szkoleniowej wypłatę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Odwołujący jest z zawodu: elektromechanikiem, elektromonterem, posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. Zarówno z zawiadomienia Powiatowego Urzędu Pracy, jak i opinii biegłych wynika, że aktualnie z uwagi na stan zdrowia może wykonywać proste prace fizyczne i pracować jako dozorca, parkingowy, bileter, szatniarz, wykonując czynności nie wymagające przekwalifikowania zawodowego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.01.2010 r. w sprawie I UK 215/09 zajął stanowisko z którego wynika, że uznaje się za częściowo niezdolną do pracy osobę, która wobec naruszenia sprawności organizmu nie jest w stanie wykonywać prawidłowo czynności związanych z zawodem, gdy zachowała zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (np. wymagającej niższych albo niewymagającej żadnych kwalifikacji), lecz jednocześnie utraciła w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje.

W wyroku z dnia 7 II 2006 r. w sprawie I PK 153/05 Sąd Najwyższy wyraził zaś pogląd, że częściowej niezdolności do pracy, polegającej na utracie w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji nie wyklucza możliwość podjęcia przez ubezpieczonego pracy niżej kwalifikowanej. Sąd Apelacyjny, w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, w pełni podziela zaprezentowane wyżej poglądy Sądu Najwyższego. Mając na uwadze całokształt okoliczności w sprawie należy stwierdzić, iż skoro wnioskodawca jest niezdolny do wykonywania dotychczasowej pracy, jak również nie może podjąć innej pracy w tym samym zawodzie bez przekwalifikowania, a nadto nie ma pozytywnych rokowań co do możliwości przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonego to należy uznać go za osobę częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalnej.

Zatem Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres wskazany w opinii uzupełniającej biegłych z zakresu: neurologii, ortopedii i rehabilitacji medycznej., zaś apelację organu rentowego oddalił. Odwołujący nie spełniał bowiem przesłanek do przyznania mu prawa do renty szkoleniowej.

Sąd II-ej instancji orzekł na mocy art. 385 i art. 386 § 1 kpc.

SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Barbara Orechwa-Zawadzka